

‘Geen officiële rolstoelwoning? Dan wordt het niet vergoed’

Ida Kahlman (73)

Klacht: Ze kan fluiten naar de verhuisvergoeding en de woningaanpassingen.

De ergotherapeut zei precies wat Ida Kahlman (73) wilde horen: “Perfect.” De twee maakten een rondje door een levensloopbestendige woning in Nieuw-West. Kahlman en haar man waren al voor het appartement gevallen, maar het oordeel van de ergotherapeut, die haar al vijftien jaar kent, was bepalend, want Kahlman moest er met haar elektrische rolstoel wel genoeg bewegingsruimte hebben. “De ergotherapeut zei: ‘Je moet er alleen nog een sta-op-toilet en een douchestoeltje in laten zetten, maar verder is het geschikt.’” Ida blij, man blij – kat in het bakkie, dachten ze. Kahlman wist ook dat ze dit netjes bij het Wmo-loket moest melden en dat deed ze.

Destijds woonden Kahlman en haar man nog in een ‘heerlijke’ eengezinswoning, die steeds minder geschikt werd voor hen. “Mijn man is er ook een keer met een volle wasmand van de trap gevallen.” Ze wilden graag verhuizen. “Dan komt er iemand van de sociaal-medische adviespartner Argonaut kijken of dat mag.” Kahlman had ookeen brief van haar revalidatiearts die daarin uitlegde waarom het gezinshuis niet meer geschikt was voor hen.

Daarna volgden de ‘verbazingwekkende besluiten’ elkaar in rap tempo op. “Eerst was er een brief van Argonaut, waarin stond dat we best in ons oude huis konden blijven wonen. En er stonden ook fouten in de brief. Zo zou ik een scootmobiel hebben, wat helemaal niet zo is.”

Nadat het stel een klacht had ingediend, kreeg Kahlman wel de indicatie voor een gelabelde rolstoelwoning. Hun gewenste woning was dat overigens niet. “Er kwam weer iemand van

Argonaut kijken. Dit keer in het nieuwe huis. Volgens haar was de slaapkamer te klein om er twee bedden naast elkaar te kunnen zetten. Dat hadden mijn man en ik ook gezien. Wij hadden zelf al bedacht dat we de bedden dan zo zouden plaatsen dat onze hoofden bij elkaar liggen. We zijn al 52 jaar getrouwd. Dat vinden wij geen probleem.”

De medewerker vond dat geen goed idee, zegt Kahlman, die daar tot op de dag van vandaag boos over kan worden. “Waarom beslist een ander hoe wij moeten leven?!” Hoe dan ook, Kahlman blijkt uiteindelijk te kunnen fluiten naar de verhuisvergoeding en de woningaanpassingen, omdat het nieuwe huis niet het juiste labeltje –

‘In een rolstoelwoning zou de ingreep wel zijn vergoed, maar nu niet’

namelijk die van rolstoelwoning – heeft. “Zo’n sta-op-wc zit niet standaard in een rolstoelwoning en daar zou de aanpassing wel worden vergoed. En in onze Lang Leven Thuisflat dus niet.”

Argonaut heeft niet gereageerd op vragen van *Het Parool*. Kahlman heeft naar eigen zeggen nog gevraagd of ze het sta-op-toilet en de douchestoel uit het oude huis konden overzetten. “Nee, dat deden ze niet.” Uiteindelijk hebben de kinderen hun de hulpmiddelen cadeau gedaan. Ze zitten er nu prinsheerlijk bij. Ja, op hun woning zit niet het label ‘rolstoelwoning’ en ze slapen niet parallel naast elkaar, maar: “Wat maakt het uit? Wij zijn hier heel gelukkig.”

‘Het eerste wat je kwijtraakt, is het gevoel van autonomie’

Mariska Hijmans (61)

Klacht: Ze zit in een rolstoel, maar kreeg geen traplift vanuit de Wmo.

De verhuizing was uit nood geboren. Mariska Hijmans woonde met haar man op een bovenwoning en het lopen ging door de multiple sclerose steeds slechter. Na twee jaar op de wachtlijst kreeg ze een rolstoelwoning aangeboden. Tegelijkertijd kwam er toevallig een particuliere (midden)huurwoning in Noord beschikbaar, waar ze zo kon intrekken.

Hijmans had een grote voorkeur voor de woning in Noord. Ze dacht met die keuze ook iets goeds te doen. “Omdat ik de schaarse rolstoelwoning niet nam, kwam die voor iemand anders beschikbaar.” Dat kwam haar echter duur te staan: omdat ze volgens het indicatiebureau wilens en wetens was verhuisd naar een woning die nog niet geschikt was gemaakt, kwamen alle aanpassingen in het huis voor eigen rekening.

Al met al heeft dat het echtpaar zo’n 25.000 euro gekost, rekent Hijmans voor. “Alleen al voor de traplift hebben we 14.000 euro betaald. Ja, het lijkt niks, maar het is allemaal wel heel duur.”

De verhuizing was al tien jaar geleden, maar Hijmans, die lid is van de Wmo-adviesraad, hoort nog geregeld soortgelijke verhalen. Ze zit nu midden in

een aanvraag voor een nieuwe elektrische rolstoel en weer verloopt het contact met het indicatiebureau, dat er een klap op moet geven, stroef. “Ik moet er telkens zoveel moed voor verzamelen. Het eerste wat je in dergelijke procedures kwijtraakt, is het gevoel van autonomie. Ik doe bijvoorbeeld vrijwilligerswerk voor de Kindertelefoon. Dat doe ik graag en het liefst op het kantoor, maar ik kan daar niet komen met mijn huidige

‘Ik dacht iets goeds te doen: die woning kon naar iemand anders’

elektrische rolstoel. De accu haalt dat niet. Ik heb dus behoefte aan eentje met een grotere actieradius, maar op vragen daarover krijg ik geen antwoord. Zulke dingen maken dat ik steeds het gevoel krijg dat ik niet volwaardig meedoe.”

Maar, zegt Hijmans, zij is mondig en maakt bezwaar als dat nodig is. “Ik ken veel mensen die een afwijzing meteen accepteren. En dat zijn de mensen over wie we ons pas echt zorgen moeten maken.”

126.500

→ Amsterdam telt 126.500 65-plussers, maar in 2040 zijn dat er volgens schattingen van O&S 44.000 meer. FOTO'S MARC DRIESSEN

Wonen Ouderen krijgen door vele regels vaak geen goede woning

‘Waarom beslist een ander hoe wij leven?’

Door regeldruk wonen oudere Amsterdammers vaak niet in een veilige, passende woning. Verhuisregelingen zijn nodeloos ingewikkeld en het aanvragen van een traplift is meestal een crime, stellen Cliëntenbelang en huurders- en bewonersorganisaties in een manifest. ‘Starre regels maken alles veel te complex.’

Malika Sevil
ZORG

De klachten van ouderen die bij Cliëntenbelang Amsterdam binnenkomen, zijn soms dusdanig ondoorgroendelijk dat er maar één woord voor is: kafaësk. Neem het verhaal van Marijke. Zij is 74 jaar oud en woont in een fijne, kleine gezinswoning met een tuin. Omdat ze het huis vanwege haar leeftijd en gezondheidstoestand niet meer goed kan bijhouden, wil ze graag verhuizen naar een kleinere woning. Dat kan via de regeling Van Groot naar Beter. Goed voor Marijke, goed voor de doorstroming van de vastgedraaide woningmarkt. Wat blijkt? Marijke, die niet met haar achternaam in de krant wil, komt niet in aanmerking voor de verhuisregeling, want haar huidige onderkomen is een halve vierkante meter te klein. Die moet, zo kreeg ze te horen

van de woningbouwvereniging, namelijk minimaal 70 vierkante meter groot zijn. Marijke heeft dus een bezemkast te weinig. Eind van het liedje: Marijke woont nog steeds in haar gezinswoning.

“We zien dat veel ouderen vastzitten in ongeschikte woningen,” zegt Dessie Lividikou van Cliëntenbelang Amsterdam. “Dan moet je bijvoorbeeld denken aan ouderen die via de Wmo, de Wet maatschappelijke ondersteuning, geen traplift krijgen, omdat het te duur is of omdat ze op de wachtlijst staan voor een rolstoelwoning.”

Volgens Lividikou zijn dat ook schrijnende situaties, waarbij ouderen op een bovenwoning zitten ‘opgesloten’, omdat ze de trap niet meer af kunnen. “Dat heeft natuurlijk veel impact op hun sociale leven, op hun mentale gezondheid, maar ook op hun fysieke fitheid. Ze raken geïsoleerd.”

Lang Leven Thuisflats

Of ouderen nu verkassen of hun woning willen aanpassen, ze belanden te vaak in een bureaucratisch doolhof en dat moet veranderen, stelt Cliëntenbelang Amsterdam, gesteund door huurders- en bewonersorganisaties zoals de Amsterdamse Federatie Huurderskoepels (FAH), in een manifest dat morgen aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Het manifest komt juist nu, omdat er steeds meer klachten van ouderen binnenkomen, legt Lividikou uit.

De gemeenten moeten via de Wmo zorgen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Amsterdam telt 126.500 65-plussers, maar in 2040 zijn dat er volgens schattingen van O&S 44.000 meer. Tegelijkertijd neemt de druk op de woningmarkt al jaren toe. “Opgeteld weet je dat de problemen alleen maar erger worden.”

Er zijn door de gemeente, in een poging de vergrijzing enigszins op te vangen, ook programma’s op poten gezet die ouderen moeten helpen bij een verhuizing naar een geschikte woning,

Marijke kwam een bezemkast aan ruimte tekort voor de verhuisregeling

Dure trapliften worden soms na een halfjaar alweer weggehaald

van Hoog naar Laag en van Groot naar Beter. Ook moeten er in 2030 twintig tot dertig Lang Leven Thuisflats in de stad staan, waar ouderen kunnen wonen met zorg om de hoek.

Lange wachtlijsten

De kernboodschap van het manifest: Ja, er moeten meer geschikte woningen voor ouderen bijkomen (‘minimaal 30 procent van de nieuwbouw’), maar maak het ouderen ook makkelijker om hun huidige woning aan te passen, zodat ze daar langer kunnen blijven. Verhoog het Wmo-budget voor woningaanpassingen, zegt Cliëntenbelang. “Nu is dat tienduizend euro, maar dat is vaak onvoldoende. Als de kosten voor aanpassingen te hoog worden, dan zegt de gemeente vanuit de Wmo: ga maar verhuizen. De wachtlijsten voor een geschikte woning zijn echter erg lang.”

Aan de andere kant is het best begrijpelijk dat de gemeente niet erg scheutig is met het verstrekken van dure trapliften, die soms na een half jaar alweer uit een woning moeten worden gesloopt, omdat de bewoner naar een verpleeghuis is verhuisd of is overleden. “Dan zeggen wij: haal een traplift niet te snel weg. Breng in kaart of er andere bureaus zijn die er mogelijk binnen afzienbare tijd gebruik van kunnen maken.”

Regels versimpelen

Andere tips: zorg dat de kleine aanpassingen, zoals het plaatsen van beugels, door de Wmo worden geregeld. Niet eens zoezeer vanwege de kosten, maar juist vanwege het regelwerk waar veel ouderen tegenop zien. “Waar haal je een klusjesman vandaan?” Maak Wmo-aanvragen of inschrijvingen voor verhuisregelingen makkelijker. Zet voldoende wooncoaches in die kunnen helpen bij een verhuistrajec en versimpel de regels rond woningruil. “Voor veel mensen zijn de regels te ingewikkeld.”

De wethouders Zorg (Alexander Scholtes) en

Verhuisredenen

Belangrijke reden om te verhuizen voor Amsterdammers van 65 jaar en ouder

Woning niet gelijkvloers/ te veel trappen

31%

Gezondheidsredenen

31

Wilt mooier/beter wonen

21

Wilt kleinere wonen

18

Slechte kwaliteit woning

12

Wilt grotere wonen

12

Wilt weg uit drukte in de stad

11

Wilt dichterbij groen wonen

10

Woning is te duur

9

Bron: O&S @ HET PAROOL

Volkshuisvesting (Dirk de Jager) laten in een reactie weten blij te zijn met de adviezen van Cliëntenbelang. Ze stellen dat iedereen ‘waardig en plezierig ouder’ moet kunnen worden in Amsterdam. Behalve het ontwikkelen van de Lang Leven Thuisflats investeert de gemeente tot 2026 extra in woonzorgcirkels, zorggeschikte woningen en ondersteuning bij verhuisregelingen. Ook onderzoekt de gemeente hoe het voor ouderen makkelijker kan worden gemaakt om – met aanpassingen – thuis te blijven wonen. Eind deze maand start de nieuwe campagne *Praat vandaag over morgen*, waarin ‘jonge ouderen’ worden aangespoord om na te denken over hun oude dag.